

1000
vagy 1000
C) Dery, Tibor

Tibor Dery

Előfizetési ár:
Egy hónapra 3 pengő
Egyes szám ára 10 fillér.

Telefon 1-455-33-46 1-455-30-46
(szorosít) 1-464-19-46 1-464-17-46
(szorosít)

Két vándor

tért meg Moszkvából. Az egyik André Gide, a nagy francia író, aki tenger családás után az intellektuál kihívó gögijével lépett be néhány év előtt a III. Internacionáléba. Körülbelül azzal a lelkesedéssel, amellyel a megcsalt szerelmes a Szajnába dobja magát. Mindegy. Belépett, állta, vállalta gavallérosan. Na és aztán most végre meg akarta nézni, mi is az, ami-be belelépett. Ki akarta tapasztalni rajongása tárgyát, megvizsgálni kikopogtatni. Kiutazott Moszkvába, együtt Roland Dorgelés-szel, aki — a Fakerecskék költője — a legszebb legemmeribb háborús regényt (a háború ellen) írta a háború utáni Franciaországban. Ki mentek visszajötték. Tüzes tekintettel mentek, keserű szájjal érkeztek vissza. Lobogó lelkesedésük hideg, fekete hamuvá vált. Gide azt mondja, hogy lidércnyomásból szabadult, amikor hazaérkezett, Dorgelés undorról és idegességéről beszél. A két író csupa családás és csömör. Gide felháborodva ábrázolja nemcsak azt a nyomorúságot, ami valósággal állt a súlyos lyesszi a szovjetpolgárt, aki napi kenyerét nem kevesebb veszéllyel és küzdelemmel szerzi meg, mint az erdő vadja, aki agyarral, karommal indul prédára. De még inkább undorodik attól a lelki nyomástól, amelyben alatt-

valóit tartja Sztalin cár. Széles Oroszország egyetlen embervadászó terület. Senki, amikor reggel elköszön hazulról, nem tudja, este visszakerül-e még vackába, senki, aki este lefekszik, nem sejteti, reggel hol és mire fog ébredni. Sztalin azt csukja le és azt állítja falhoz, aki neki tetszik, helyesebben nem tetszik. Az ember nem ember, hanem céltábla. Darabszám. És most egy kérdés. Hol írhatta volna meg Gide tapasztalatait, ha évekkel ezelőtt vele együtt egész Franciaország belépett volna a III. Internacionáléba. Ő haza tudott menni a nemzeti, polgári Franciaországba sírni, panaszkodni, dühöngeni. Abba a türelmes nemzeti társadalomba, amely engedte, hogy kommunista legyen belőle és most antikommunista, mindig szabad elhatározásából. De mit csináljon az orosz író. Hová írhatia az meg eide-i panaszait. Focphatja a száját vagy kinyitja a börtön falait haraphatja. Két vándor martírt. Az undortól beteg. Két kényeztetett vendég. Hát még, akiket nem kényeztetnek!

(*) André Gide könyvet... let-Oroszországról. André Gide, a kommunizmus mellett ismétellen állástfoglaló világhírű francia író Roland Dorgelés társaságában beutazta Szovjet-Oroszországot. A két író most érkezett vissza Párizsba. Gide a „M. T. I.” jelentése szerint átjáról a következőket mondta: „Valóságos lidércnyomás alól szabadultam föl, amikor végre elhagyhattam Szovjet-Oroszország területét. Az enniváló megszerzése is nehézségekbe ütközik, de csak a nehézségekkel még csak megküzdnek valahogy az emberek. Az azonban kibíratatlan, hogy az embereket állandóan üldözik. Mindenki attól tart, hogy legközelebb valamilyen ürüggyel letartóztatják és államellenes bűncselekményekért elítélik.” Gide kijelentette, hogy oroszországi tapasztalatairól könyvben számol be.